

İki Olguda Süt Dişlerinde Bilateral Füzyon

Bilateral Fusion in the Primary Dentition in Two Cases

Kaan GÜNDÜZ,^a
Peruze ÇELENK^a

^aOral Diağnoz ve Radyoloji ABD,
Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Diş Hekimliği Fakültesi, SAMSUN

Geliş Tarihi/Received: 30.04.2007
Kabul Tarihi/Accepted: 30.05.2007

Yazışma Adresi/Correspondence:
Kaan GÜNDÜZ
Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Diş Hekimliği Fakültesi,
Oral Diağnoz ve Radyoloji ABD,
SAMSUN
kgunduz@omu.edu.tr

ÖZET Füzyon, iki komşu dişin veya normal diş ile sürnümerer dişin kaynaşmasıyla oluşan bir dental anomalidir. Süt dişlerinde daimi dişlere göre daha sık görülür. Bilateral görülmesi son derece nadirdir. Bu yazıda, alt çenede bilateral olarak görülen 2 füzyon olgusu literatür bilgisi ışığında tartışılarak klinik önemi üzerinde durulmuştur. 7 yaşındaki erkek çocuk, 2006 yılında çürük şikâyeti ile kliniğimize başvurdu. Muayenede, alt süt lateral dişler ile süt kanin dişlerde bilateral füzyon olduğu izlendi. Bu kaynaşma Tip I füzyon olarak değerlendirildi. 6 yaşındaki kız çocuk, 2006 yılında çürük şikâyeti ile kliniğimize başvurdu. Muayenede, alt süt lateral dişler ile süt kanin dişlerde bilateral füzyon olduğu izlendi. Alınan panoramik ve periapikal radyograflarda alt süt lateral dişler ile süt kanin dişlerde Tip III füzyon olduğu ve alt daimi lateral kesici dişlerin konjenital eksikliği izlendi. Süt dentisyonunda bilateral füzyon görülmesi son derece nadirdir. Süt dişinde füzyon görüldüğünde, alttaki daimi dişlerde eksiklik olabileceği göz önüne alınmalıdır. Bunların radyolojik olarak kontrol edilmesi gerekir.

Anahtar Kelimeler: Diş anomalileri; füzyonlu dişler; süt dişi

ABSTRACT Fusion is a dental anomaly which arises through the union of two adjacent teeth or the union of a normal and a supernumerary tooth. Fusion occurs more frequently in the primary dentition than in the permanent. In this paper, two bilateral dental fusion cases presented with literature review and also was emphasized its clinical significance. A 7-year-old boy referred to our clinic with dental caries complaint in 2006. Oral examination revealed bilateral fusion between mandibular primary canines and lateral incisors. This connection was named as a Type I fusion. A 6-year-old girl also referred to our clinic with dental caries complaint in 2006. Oral examination revealed bilateral fusion between mandibular primary canines and lateral incisors. Panoramic and periapical radiographies were revealed this connection as a Type III fusion additionally mandibular permanent lateral incisors were congenitally missing. Bilateral fusion in the primary dentition is very rare condition. When dental fusion seen in the primary dentition, associated permanent teeth could be absent. Radiographic control should be performed for them.

Key Words: Tooth abnormalities; fused teeth; deciduous tooth

Türkiye Klinikleri J Dental Sci 2008, 14:47-51

İki ayrı süt dişi veya daimi dişin birleşmesine füzyon denir.¹ Bu birleşme iki diş germinin tam veya kısmi birleşmesi olarak ikiye ayrılır. Bu ayırım, birleşmenin erken veya geç olması ve klinik olarak dişin kron kısmında fark edilen ince bir oluşun olup olmamasına bağlıdır.¹⁻⁵ Tam birleşme olursa diş sayısında azalma olur. Füzyonlu dişlerde tek veya çift pulpa odası olabilir. Aguilo ve ark.⁶ füzyonlu dişleri morfolojik tiplerine göre sınıflandırmışlardır. Bu sınıflandırmaya göre füzyonlu dişler; Tip I, bifid

kron-tek kök, Tip II, geniş kron-geniş kök, Tip II-I, birleşik iki kron-Konik şekilli geniş kök, Tip IV, Birleşik iki kron-İki birleşik kök şeklindedir (Şekil 1). Füzyon en çok anterior dişlerde görülür. Süt dişlerinde mandibular kesicilerde daha sıklıkla görülmesine rağmen bilateral füzyon görülmesi enderdir.^{3,4} Füzyon, genellikle geminasyon ile karıştırılır. Geminasyon tek bir diş tomurcuğunun ikiye ayrılması sonucunda oluşur.⁵ Özellikle üst ve alt kesicilerde meydana gelen bu anomalide, klinik olarak paylaşılan bir kök üzerinde parsiyel veya tamamıyla birbirinden ayrılmış iki kron oluşur. Eğer tam ayrılma olursa diş fazlalığı meydana gelir.^{1,2,5} Füzyonun etiyojisi tam olarak bilinmesine rağmen bazı fiziksel kuvvetlerin veya basınçların iki dişin yapışmasına neden olduğu düşünülmektedir.^{1,3-6} Prevalansları süt dişlerinde %0.5-%2.5 arasında iken, daimi dentisyonda daha azdır.^{3,4}

Bu yazıda ender görülen iki ayrı bilateral füzyon olgusu sunularak, tanısı ve klinik önemi üzerinde durulmuştur.

ŞEKİL 1: Füzyon tipleri.

RESİM 1: 1. olgunun ağız içi görünümü.

RESİM 2: 1. olgunun panoramik radyografi.

RESİM 3: 1. olguda sol alt füzyonlu süt dişlerin periapikal radyografi.

OLGU 1

7 yaşındaki erkek çocuk, 2006 yılında çürük şikâyeti ile kliniğimize başvurdu. Hastanın herhangi bir sistemik ve ailevi rahatsızlığı bulunmayıp, genel vücut sağlığı normal idi. Muayenede, alt süt lateral dişler ile süt kanin dişlerde bilateral füzyon olduğu izlendi (Resim 1). Bunun dışında tüm sütmolar dişlerde çürük olduğu görüldü. Ayrıca sol alt süt 2.

RESİM 4: 1. olguda sol alt füzyonlu süt dişlerin periapikal radyografisi..

RESİM 5: 2. olgunun ağız içi görünümü.

molar dişin bukkalinde kronik apikal apseye bağlı fistül ağzı tespit edildi. Alınan panoramik ve periapikal radyograflarda alt süt lateral dişler ile süt kanin dişlerin kaynaşmış olduğu anlaşıldı (Resim 2-4). Bu kaynaşma Tip I füzyon olarak değerlendirildi. Ayrıca füzyonlu süt dişlerinin köklerinde altındaki daimi dişin neden olduğu rezorpsiyon izlendi. Bilateral füzyonlu süt dişlerin altında daimi dişler mevcuttu. Füzyonlu dişlerde bunlar dışında herhangi bir patolojik durum yoktu. Tedavi planlamasında kök rezorpsiyonuna uğramış bilateral füzyonlu süt dişler ile birlikte, sağ üst süt kanin dişin, kronik apikal apseli sol alt süt 2. molar dişin ve sol üst süt 1. moların çekilmesine, diğer çürük dişlerinin tedavisine karar verildi. Süt dişlerinin erken çekimi nedeniyle yer tutucu yapılması planlandı.

OLGU 2

6 yaşındaki kız çocuk, 2006 yılında çürük şikâyeti ile kliniğimize başvurdu. Hastanın herhangi bir sistemik ve ailevi hastalığı bulunmayıp, genel vücut sağlığı normal idi. Muayenede, alt süt lateral dişler ile süt kanin dişlerde bilateral füzyon olduğu izlendi (Resim 5). Alınan panoramik ve periapikal radyograflarda alt süt lateral dişler ile süt kanin dişlerde Tip III füzyon olduğu ve alt daimi lateral kesici dişlerin konjenital eksikliği saptandı (Resim 6-8). Hastamızın, bilateral füzyonu bulunan süt dişleri henüz kök rezorpsiyonu göstermediğinden takibine karar verildi. Süt molar dişlerine dolgu yapılması için pedodonti kliniğine yönlendirildi.

RESİM 6: 2. olgunun panoramik radyografisi.

RESİM 7: 2. olguda sağ alt füzyonlu süt dişlerin periapikal radyografisi.

TARTIŞMA

Dental füzyon hem süt dişlerinde hem de daimi dişlerde görülebilir. Birçok epidemiyolojik araştır-

RESİM 8: 2. olguda sol alt füzyonlu süt dişlerin periapikal radyografi.

maya göre, füzyona süt dişlerinde %0.5 ile %0.9 arasında, sürekli dentisyonda ise %0.2 oranında rastlandığı belirtilmektedir.⁶ Füzyon daha çok alt çenede görülür. Tsujino ve ark.⁷ 182 füzyonlu süt dişinde yapmış olduğu araştırmada vakaların %81.3 ünü alt çenede bulmuştur. Süt dişlerinde füzyon daha sıklıkla alt çenede görülmesine rağmen bilateral görülmesi enderdir. Whittington ve Durward,⁸ 1860 çocuk hastada yapmış olduğu araştırmada süt dişlerinde unilateral füzyon görülme sıklığını %0.36, bilateral görülme sıklığını ise %0.06 olarak bulmuştur. Ravn⁹ adlı araştırmacı ise yapmış olduğu çalışmada süt dişlerinde bilateral füzyon görülme sıklığını %0.02 olarak ifade etmiştir.

Füzyonun etiyolojisi tam olarak bilinmemesine rağmen, çeşitli teoriler öne sürülmüştür. Duncan ve Heplin⁵ ile Whittington ve Durward⁸ füzyona neden olarak genetik faktörlerin etken olabileceğini, aynı aileden füzyonu olan bireylerde yapmış oldukları çalışmalarda ortaya koymuşlardır. Lowel ve Soloman¹⁰ füzyonun, genç diş germlerinin birbirleriyle temas etmesiyle bir fiziksel hare-

ket sonucu oluştuğunu ve böylece arada kalan dokuların nekroz olduğunu bildirmişlerdir. Buna uygun olarak iki dişin mine organı ve dental papillası birleşerek füzyonu oluşturur. Spouge¹¹ adlı araştırmacı ise füzyonun komşu diş germlerine gelen basınçtan dolayı ortaya çıktığını ifade etmiştir. Burada sunulan olguların aile bireylerinde benzer diş anomalilerine rastlanmamıştır.

Füzyonlu dişler bir takım klinik bozukluğa neden olabilmektedirler. Bu dişler doğal olarak komşu dişlere göre daha büyük olduklarından estetik bozukluklara yol açabilirler.^{1,3-4} Diğer taraftan, iki komşu dişin birleşmesi dental arkta boşluk meydana getirir. Çünkü bu iki diş ark üzerinde normal boyutlu ve hacimli iki dişten daha az yer kaplar. Ancak unutulmamalıdır ki füzyon normal dişle süpernümerer diş arasında oluşursa, diyastemanın aksine dental arkta yer darlığı meydana gelebilir.

Süt dişlerinde füzyon bulunduğu zaman alttaki daimi dişlerde sıklıkla konjenital eksiklik görülür.^{7,8} Bunun sonucunda estetik ve ortodontik problemler ortaya çıkabilir. Aguilo ve ark.⁶ 53 füzyon ve geminasyon olgusunu inceledikten sonra süt dişlerindeki morfolojik değişimin alttaki daimi dişi nasıl etkilediği konusunda kanıtlanmış bir teorinin olmadığını söylemelerine rağmen, özellikle süt lateral ve kanin dişlerde Tip III füzyon olduğu zaman alttaki daimi lateral dişin konjenital eksik olduğunu ifade etmişlerdir. Buna neden olarak da özellikle Tip II-I füzyonda lateral ve kanin diş arasındaki bağlantının güçlü olmasının etken olduğunu ileri sürmüşlerdir. Birinci olgumuzda süt kanin ve lateral dişlerde bilateral Tip I füzyon izlenmesine rağmen daimi diş dizisini etkileyen herhangi bir patoloji bulunmamıştır. İkinci olgumuzda ise süt kanin ve lateral dişlerde bilateral Tip II-I füzyon izlenmiş ve bilateral daimi lateral dişlerin konjenital eksikliği tespit edilmiştir.

Füzyonlu dişlerde görülebilecek bir diğer problem ise dişin yüzey konturu ile ilgilidir. Bu dişlerin labial ve lingual kron bölgelerinde fissürler oluşur. Oluşan fissürler özellikle kısmi füzyonda daha çok belirgindirler. Bu fissürlerin temizlenmesi zor olduğu için çürük gelişmesi daha kolay ve

hızlı olmaktadır. Bu tip durumlarda fissür koruyucu ve kompozit restorasyonlar yapılabilir. Ayrıca bu fissürlerin kök yüzeyine kadar ilerlemesi sonucunda periodontal problemler oluşabilmektedir.

Füzyonun tedavisinde problemin hangi diş dizisinde olduğu önemlidir. Süt dişlerinde füzyon görülürse ve alttaki daimi dişin sürmesini olumsuz yönde etkileyebilecekse, dikkatli bir klinik ve radyolojik incelemeden sonra ilgili dişin çekimi gerekebilir. Daimi dişlerde ise dişin anatomisine ve pulpanın durumuna bağlı olarak kron yapılabilir veya diş çeki-

lererek yerine sabit restorasyon düşünülebilir.² İlk olgumuzda Tip I füzyon görülen süt dişlerinde kök rezorpsiyonu olduğundan dolayı çekilmesine; ikinci olgumuzda ise Tip III füzyon gösteren süt dişlerinde herhangi bir rezorpsiyon olmadığı için hastanın takibine karar verilmiştir.

Sonuç olarak süt dentisyonunda bilateral füzyon görülmesi son derece nadir olup süt dişinde füzyon görüldüğünde, alttaki daimi dişlerde eksiklik olabileceği göz önüne alınmalıdır. Bunların radyolojik olarak kontrol edilmesi gerekir.

KAYNAKLAR

1. White S, Pharoah M: Oral Radiology. 5.baskı, Mosby, St.Louis, 2005
2. Harırlı A, Yılmaz B, Akgül H: Diş Hekimliğinde Radyolojide Temel Kavramlar ve Radyodiagnostik. Erzurum, 2001, s.357-8,
3. Alpöz AR, Munanoğlu D, Öncağ Ö: Mandibular bilateral fusion in primary dentition: Case report. J Dent Child 70:74-76, 2003
4. Milano M, Seybold S, McCandless G, Cammarata R: Bilateral fusion of the mandibular primary incisors: Report of case. J Dent Child 66: 280-282, 1999
5. Duncan W, Heplin M: Bilateral fusion and gemination: A literature analysis and case report. Oral Surg Oral Med Oral Pathol 64: 82-87, 1987
6. Aguilo L, Gandia LR, Catala M, Catala C: Primary double teeth. A retrospective clinical study of their morphological characteristics and associated anomalies. Int J Ped Dent 9: 175-183, 1999
7. Tsujino K, Kurosu M, Katane T, Mochizuki K, Yonezu T, Yakushiji M: Fused deciduous teeth and their relationship with the permanent successors: a study of 182 cases. J Pe-diatr Dent 36: 861-866, 1998
8. Whittington BR, Dunward CS: Survey of anomalies in primary teeth and their correlation with the permanent dentition. N Z Dent J. 1996;92: 4-8
9. Ravn JJ: Aplasia, supernumerary teeth and fused teeth in the primary dentition. An epidemiologic study. Scand J Dent Res 79:1-6, 1971
10. Lowe RJ, Soloman AL: Fused teeth. JADA 68: 762-763, 1964
11. Spouge JD: Oral pathology. St. Louis, C.V. Mosby, Inc; 1973, p.113-25